

eerste vloot meegaat, is slechts 375 pond. Op de vraag van Heren XVII hoe particulieren de mindere soorten benzoë weten af te zetten, antwoordt men dat de inlanders deze te Batavia, geheel Java, de Grote Oost, Borneo, Palembang en elders in de tempels gebruiken om te verbranden. Als ze het kunnen betalen, verbranden ze benzoë ook in huis. De afzet of het verbruik in een jaar is niet vast te stellen, te meer daar de Engelsen er op hun bezittingen te Natal en Tapanuli ook in handelen. [fol. 159] Het is dus niet verwonderlijk dat ze benzoë in Europa verkopen en mogelijk meer van de beste soort dan de Compagnie. Daarvan is genoeg te krijgen om ook de mindere soorten te kunnen accepteren. De Engelsen nemen die tegelijk van de inlanders af en kunnen op Sumatra's Westkust makkelijk dwang toepassen. Men zal de bestelde 50.000 lb Javase curcuma zenden en alles wat er aan Javase cardamom binnen komt. Van het laatste is pas $1\frac{1}{4}$ pikol ontvangen. Tevens zendt men 1000 stuks gekonfijte nootmuskaat en, uitgezonderd wat in voorraad is, 48 potten met 1000 pond moernagels, waarmee geen betere afzet mogelijk is en die ook voor Nederland besteld waren. Bovendien gaan er op proef mee 2000 pond Bataviase gekonfijte gember, omdat de 10.000 lb Siamse niet te bemachtigen waren, en 6000 lb lange peper, als die hoeveelheid op Java te verkrijgen is. [fol. 160] Daarvan is nog maar 2021 pond aangevoerd. De zending naar Nederland omvat verder 6000 lb staartpeper en 217 lb guttegom van de bestelde 2000 lb. De bestelling van 6000 lb parelmoerschelpen wordt zoveel mogelijk uitgevoerd, evenals de hele bestelling van 80 leggers dubbele arak en 30.000 lb tamarinde. Na aftrek van wat in Indië nodig is, zal men, zoals is toegestaan, de hele voorraad Javase katoenen garens sturen. Nu zal meegaan 7500 lb letter A, 10.000 lb letter B, wat meer is dan de bestelde 3000 en 4000 pond, 22.125 lb letter C en 17750 lb letter D. Aan de hoeveelheden van de bestelde soorten wordt zoveel mogelijk voldaan en de vermeerdering van de fijne kwaliteiten A en B heeft alle aandacht. [fol. 161] Aan het bestuur op Java's Oostkust is nogmaals om de bestelde monsters gevraagd. Op navraag naar de bijzondere strengen die in Nederland onder het Rembangse en Djoannase garen waren ontdekt, kreeg men tot antwoord dat die gekookt waren om te verven en door onoplettendheid tussen de ongekoekte strengen terecht waren gekomen. Het bestuur op Java's Oostkust, de resident te Cheribon en de gecommitteerden over de zaken van de inlanders te Batavia is bevolen om er goed op te letten dat iedere soort apart en onvermengd onder zijn letter blijft. Hiermee komt men tegemoet aan de klachten van Heren XVII dat in balen onder letter E, of dispens soort, stukken van even goede kwaliteit als die van letter C van het Cheribonse en letter D van het Jacatrasede garen waren aangetroffen. [fol. 162] De bestellingen direct van de buitenkantoren zullen uitgevoerd worden en, behalve wat hierboven is genoemd, zal er niets gezonden worden dat niet besteld werd. Waarom er in 1764 ongevraagd 1000 pakken textiel uit de Indische voorraad zijn gezonden, is toen duidelijk uitgelegd. Men verwijst daarnaar. Men zal voortaan de wens van Heren XVII respecteren en bovendien de textielhandel in Indië zoveel mogelijk bevorderen. De opperkooplieden van het kasteel te Batavia is opgedragen om niet te vergeten bij de overzichten van de voorlopig uitgevoerde bestellingen ook de nog aanwezige voorraden te vermelden. [fol. 163] Zo was dat in 1765 na de belading van de tweede vloot met het Bankase en Siamse tin geschied. Op de klacht van Heren XVII dat eerdere vragen bij de bestelling uit Bengalen niet waren beantwoord en bestellingen zonder enige uitleg niet waren uitgevoerd, is op 30 juni 1766 besloten om niet alleen het bestuur te Bengalen, maar ook dat op Coromandel, Ceylon en te Surat te bevelen de vragen te beantwoorden. Ze zijn nogmaals daarheen gestuurd. Op nalatigheid is een boete gesteld van zes maanden gagie ten bate van de diaconie te Batavia. [fol. 164] Hiermee zijn de brieven van Heren XVII en de bestelling voor 1767 beantwoord. Aan de lading voor de kamer Amsterdam zijn 16 pakken firtij, of uitschot, toegevoegd. Deze textiel werd onlangs uit wat voor Nederland was aangenomen door het bestuur te Bengalen tegen het voorschrift naar Batavia gezonden. Omdat Heren XVII het bestuur te Bengalen toestemming gaf desnoods uitschot te verzenden, doet de Hoge Regering dit nu, maar vooral daar ze in Indië niet voordelig te verkopen valt. Men zal voortaan in de facturen en de afpakkbriefjes melding maken van de firtij en niet geprijsde textiel. [fol. 165] Vervolgens worden de berichten uit de